

AJANKOHTAISTA

Suhdanne-ennusteita julkaistaan meillä ja maailmalla pilvin pimein. Ne tuovat esille kunkin ennustelaitoksen oman käsityksen talousnäky- mistä. Eri ennusteet ovat usein varsin lähellä toisiaan, mikä johtuu pitkälti kaikkien käytettävissä olevasta tilastomateriaalista ja samantyyppisistä talouden toimintamekanismeja käsittelevistä ennustemalleista. Poikkeamat yleisestä linjasta edellyttävät aina erityisen painavia perusteluja. Talouspoliittisista suosituksista saat- taan löytyä jo enemmän eroja.

Englantilainen The Economist-lehti kokoaa useiden maiden BKT-ennusteista yhteenvedon kysymällä eri ennustelaitoksilta. Kansainvälisistä ennustelaitoksista tärkeimpiä ovat OECD, Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF), YK ja sen Economic Commission for Europe (UNECE), Euroopan komissio, Euroopan keskuspankki sekä saksalainen Ifo-instituutti. Joidenkin investointipankkien kuten Merrill Lynchin ja Morgan Stanleyn ennusteita on vapaasti saatavissa. Yhdysvaltalaisen Conference Board-tutkimuslaitoksen ennakkoivia suhdanneindikaattoreita seurataan myös laajasti. Federal Reserve Bank of New York kokoaa www-sivuilleen monia suhdanneseurantaa hyödyttäviä kansainvälisiä tilastoja muttei varsinaisia ennusteita.

Suomen ”virallisia” suhdanne-ennustajia ovat valtiovarainministeriö ja Suomen Pankki. Etlalla, Palkansaajien tutkimuslaitoksella ja Pellervon taloudellisella tutkimuslaitok- sella on omat ennusteensa samoin kuin Aktia Säästöpankilla, Handels- bankenilla, Nordealla, Osuuspank- kikeskuksella ja Sampo Pankilla. Sektorikohtaisia indikaattoreita ja ennusteita julkaisevat mm. Teollisuus ja työnantajat, Keskuskauppa- kamari, Palvelutyönantajat, Talous- tutkimus (ostopääliköindeksi), Suomen Pankkiyhdistys (rahoitus- markkinat) ja Suomen Hypoteek- kiyhdistys (asuntomarkkinat).

Työ- paikkoja ilman kasvua?

Suomen noususuhdanteet ovat yleensä olleet vientivetoisia. Tämänkin kevään talousennusteet hakevat nousun merkkejä ulkomailta. Niinpä voi vain kummastella, miksi poliitikot ja eräät ekonomistitkin uskottelevat hallituksen voivan polkaista vahvan nousun käyntiin kotimaista kysyntää elvyttämällä. Viimeksi meillä oli kotimaisen kysyn- nän vetämä nousukausi 1980-luvun lopulla – mutta kuinkas sitten kävikään?

Vaihtotaserajoitteesta ja sen herättä- mistä devalvaatio-odotuksista ei Emus- sa enää tarvitse kantaa huolta, joten kansantaloudella olisi nyt varaa vel- kaantua. Vahingosta viisastuneet koti- taloudet ja yritykset eivät kuitenkaan huomattavasti alhaisempienkaan kor- kojen vallitessa ole innostuneet saman- laiseen kulutus- ja investointijuhlaan kuin suurta lamaa edeltäneessä kasi- notaloudessa. Julkisessa taloudessa on liikkumavaraa muttei tarpeeksi.

Esitetyt menolisäykset ja verokeven- nykset eivät kerta kaikkiaan riitä syn- nyttämään uutta nousukautta. Jotakin

positiivista voidaan toki tehdä, mutta verokevennykset eivät maksaisi itseään takaisin, ja hurjimpiin kevennysehdo- tuksiin on kätkeyty vaatimus leikata myös julkisia menoja. Työllisyysyhtälö ei sillä tavalla umpeutuisi.

Laman jälkeisinä vuosina valitettiin, että oli kasvua ilman työpaikkoja. Tämä oli väärinkäsitys; työllisyys- hän kasvoi aivan normaalitahdissa koko- naistuotannon mukana. Nyt on ase- tettu tavoitteeksi 100 000 lisätyöpaik- kaa vaalikaudella, jolle ei ole tiedossa kasvun edellytyksiä. Sekin näyttää vää- rinkäsitykseltä, että pystyttäisiin luo- maan työpaikkoja ilman kasvua.

On huolestuttavaa, kuinka vähän maan hallituksella on keinoja kasvun edellyttämään viennin vauhdittamiseen. Emussa nopeasti vaikuttavia rohoja ei olekaan, ja nyt vielä euron vahvistu- minen nakertaa hintakilpailukykyä. Kansainvälistä nousukautta odoteltaes- sa onkin viisasta varovaisuutta jättää talouspolitiikkaan joustovaraa tuleville vuosille.